

Ledning vid Hässelby

Fornlämning L1985:5241 (gravfält), Bogsta-Hässelby 1:9, Nyköpings kommun, Södermanlands län. Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning.

Lars Norberg

Sammanfattning

I augusti år 2026 utförde Sörmlands Arkeologi AB en arkeologisk undersökning i form av en schaktningsövervakning intill gravfältet L1985:5241. Undersökningen genomfördes med anledning av att Vattenfall Eldistribution AB schaktade för en ny markförlagd elkabel i området. Gravfältet består enligt KMR av ett gravfält om cirka 32 stensättningar, 2 högar och en skeppssättning. Gravformerna är typiska för den yngre järnåldern.

Vid den aktuella insatsen öppnades ett knappt 96 meter långt och överlag 0,8 meter brett schakt med hjälp av grävmaskin. Stråket grävdes ned till orörd marknivå/anläggningsnivå. Inget av arkeologiskt intresse noterades. Uppgifterna om undersökningen har registrerats i Kulturmiljöregistret.

Rapporten laddas ned via
www.sormlandsarkeologi.se

eller beställs från

Sörmlands Arkeologi AB
Tideliussgatan 37
118 69 Stockholm

mail@sormlandsarkeologi.se

Grafisk form och layout: Lars Norberg
Kart- och ritmaterial: Lars Norberg

Upphovsrätt, om inget annat anges, enligt Creative Commons licens CC BY.
<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.sv>

© Sörmlands Arkeologi AB
Nyköping 2026

Innehåll

Sammanfattning 2

Inledning 4

Syfte 4

Genomförande 4

Resultat 4

Administrativa uppgifter 5

Bilagor 6

Bilaga 1. Utdrag ur Sverigekartan med undersökningens belägenhet. Skala 1:1 000 000.

Bilaga 2. Utdrag ur Terrängkartan med undersökningens belägenhet. Skala 1:50 000.

Bilaga 3. Utdrag ur fastighetskartan med läget för den arkeologiska undersökningen. Skala 1:800.

Bilaga 4. Fotodokumentation.

Inledning

I enlighet med Länsstyrelsens beslut (lst dnr 7336-2025) har Sörmlands Arkeologi AB utfört en arkeologisk undersökning i form av en schaktningsövervakning strax söder om gravfältet L1985:5241 beläget inom fastigheten Bogsta-Hässelby 1:9 i Nyköpings kommun, Södermanlands län (bilaga 1–3).

Undersökningen genomfördes med anledning av att Vattenfall Eldistribution AB schaktade för en ny markförlagd elkabel i området. Fältarbetet genomfördes 2026-08-26. Projektledare samt fält- och rapportansvarig var Lars Norberg, arkeolog vid Sörmlands Arkeologi AB.

L1985:5241 utgörs av ett gravfält beläget på ett höjdparti direkt söder om Hässelby gård. Enligt KMR innehåller gravfältet cirka 35 gravar i form av stensättningar, ett par högar och en skeppssättning. Gravformerna är typiska för den yngre järnåldern. Området runtom är överlag rikt på gravar och gravfält från tidsperioden. Ytterligare söderut återfinns exempelvis L1985:4539 som består av minst 25 stensättningar och högar. Utöver det finns rikligt med enstaka stensättningar i området.

Syfte

Syftet med den undersökningen var att i första hand att undvika att fornlämning påverkades av arbetsföretaget. Om det inte var möjligt kunde mindre komplicerade lämningar undersökas och dokumenteras.

Genomförande

Arbetet genomfördes genom att en knappt 96 meter lång sträcka öppnades med hjälp av grävmaskin utrustad med kabelskopa (bilaga 3). Schaktbredden varierade mellan 0,7 och 0,8 meter medan djupet uppgick till mellan 0,4 och 0,6 meter.

Höjderna över havet varierade mellan cirka 31 och 34 meter över havet. Schaktet grävdes ned till orörd marknivå/anläggningsnivå. Ytorna grovrensades, dokumenterades genom inmätning med RTK-GPS, beskrevs i text och fotograferades (bilaga 4).

Resultat

Schakt 1. Cirka 96 meter långt x 0,7–0,8 meter brett och 0,4–0,6 meter djupt. Den inledande östra delen grävdes i anslutning till ett par ekonomibyggnader. Här utgjordes markytan av en grusad parkeringsplats och infartsvägen till gårdsmiljön. Schaktinnehållet utgjordes dels av kross och omrörda fyllnadsmassor/väggrus. I botten framkom brun matjord med träflis och enstaka tegelbitar. Orörd marknivå nåddes ej. I höjd med den öst–västligt orienterade ekonomibyggnaden övergick schaktbotten i gulgrå sandig och grusig morän och mot slutet i ljusgrå sandig sandig silt.

På krönet, ungefär mitt för fornlämningen (L1985:5241) noterades förekomster av enstaka rundade och kantiga stenar, cirka 0,3–0,5 m stora, samtliga belägna i undergrunden. Längs sträckan fanns ett par befintliga ledningsstråk som korsade det öppnade schaktet. Schaktningen avslutades i väster, där en anslutning till ett kopplingsskåp beläget på motsatt sida om infartsvägen planeras (bilaga 3).

Inget av arkeologiskt intresse framkom i samband med schaktningsövervakningen. Resultaten från den arkeologiska insatsen redovisas även i medföljande bilagor.

Administrativa uppgifter

Projektnummer Sörmlands Arkeologi AB: 2604

Länsstyrelsens dnr: 7336-2025

Uppdragsnummer: 202600629

Tid för undersökningen: 2026-08-26

Personal: Lars Norberg

Kommun: Nyköping

Socken: Bogsta

Fastighet: Bogsta- Hässelby 1:9

Lämningsnr: L1985:5241

Belägenhet: N 6526482,715 E 626839,282

Koordinatsystem: SWEREF 99TM

Höjdsystem: RH 2000

Undersökt yta: ca 108 m²

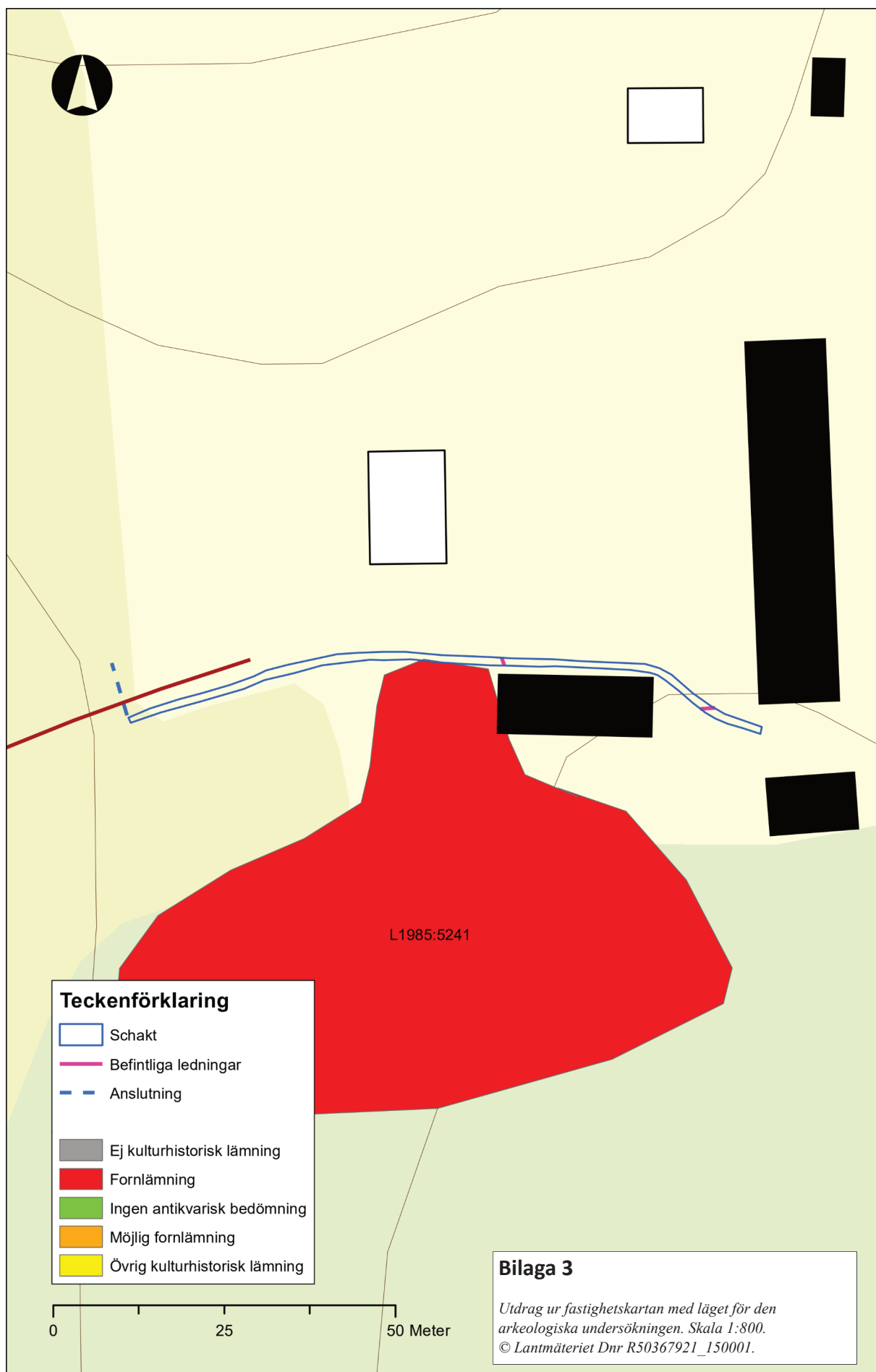
Inget analogt dokumentationsmaterial utöver det som redovisas i rapporten föreligger. Digital dokumentation förvaras tillsvidare hos Sörmlands Arkeologi AB. Inga fynd tillvaratogs.

Del av schaktet med utsikt mot dalgången i väster. Foto: Lars Norberg 2026, Sörmlands Arkeologi AB.

Bilaga 4. Fotodokumentation

*Del av UO före schaktning. Foto mot väster:
Lars Norberg 2026, Sörmlands Arkeologi AB.*

*Del av UO. Foto mot öster: Lars Norberg
2026, Sörmlands Arkeologi AB.*

*Östra delen av schakt 1. Foto mot nordväst:
Lars Norberg 2026, Sörmlands Arkeologi AB.*

*Mellersta delen av schakt 1. Foto mot väster:
Lars Norberg 2026, Sörmlands Arkeologi AB.*

*Västra delen av schakt 1. Foto mot väster:
Lars Norberg 2026, Sörmlands Arkeologi AB.*

*Avslutande delen av av schakt 1 i väster. Foto
mot öster: Lars Norberg 2026, Sörmlands
Arkeologi AB.*